

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/234/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4611207564
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4611207564.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: Orange Slovensko a.s., Metodova 8, Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpený Mgr. Martinom Katriakom, advokátom v Bratislave, Dr. Vladimíra Clementisa 10, proti odporkyni: Y. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. L. 2, t. č. na neznámom mieste, zastúpená opatrovníčkou Hanou Bognárovou, pracovníčkou Okresného súdu Topoľčany, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Nám. legionárov 5, Prešov, IČO: 42 176 778, zastúpené JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, ul. Sov. hrdinov 163/66, o zaplatenie sumy 439,09 eura s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 9. apríla 2013 č. k. 4C/65/2012-112 v spojení s uznesením zo dňa 2. mája 2013 č. k. 4C/65/2012-116 a opravným uznesením zo dňa 19. júna 2013 č. k. 4C/65/2012-146, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s uznesením zo dňa 02. 05. 2013 č. k. 4C/65/2012-116 a opravným uznesením zo dňa 19. 06. 2013 č. k. 4C/65/2012-146 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Topoľčany (súd prvého stupňa) napadnutým rozsudkom rozhodol, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi sumu 200 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 08. 10. 2010 do zaplatenia, náhradu trov konania v sume 42,50 eura a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 94,01 eura, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení rozsudku poukázal na to, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal od odporkyne zaplatenia sumy 439,09 eura spolu s úrokom z omeškania z dôvodu, že dňa 20. 04. 2010 uzavreli zmluvu o pripojení, podľa ktorej odporkyňa využívala jeho telekomunikačné služby a bola jej zapožičaná SIM karta, pričom odporkyňa riadne neplatila za poskytnuté služby a za obdobie od 27. 04. 2010 do 27. 06. 2010 jej vznikol nedoplatok v sume 239,09 eura a okrem toho je podľa zmluvy povinná zaplatiť zmluvnú pokutu v sume 200 eur.

Ďalej uviedol, že rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 4C/65/2012-50 zo dňa 23. 03. 2012 bola odporkyňa zaviazaná zaplatiť navrhovateľovi sumu 239,09 eura s 9 % ročným úrokom z omeškania od 08. 10. 2010 do zaplatenia, vo zvyšku súd návrh zamietol a zároveň určil, že dojednaná zmluvná pokuta v sume 200 eur je ako neprijateľná zmluvná podmienka neplatná. Žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Na základe odvolania navrhovateľa Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 5Co/132/2012-93 zo dňa 21. 12. 2012 zrušil rozsudok tunajšieho súdu v napadnutej zamietajúcej časti výroku, v časti výroku o určení neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky a v časti trov konania, a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že je potrebné vyhodnotiť obsah dojednanej zmluvnej pokuty medzi účastníkmi konania na jednej strane v súlade s poskytnutými výhodami odporkyni a na strane druhej v súvislosti so samotnou výškou dojednanej zmluvnej pokuty a až po vzájomnom porovnaní týchto dvoch kritérií môže súd dospieť k

objektívnemu, a tým aj spravodlivému rozhodnutiu v časti týkajúcej sa dôvodnosti nároku navrhovateľa na zaplatenie dojednanej výšky zmluvnej pokuty.

V priebehu odvolacieho konania vstúpil do konania vedľajší účastník na strane odporkyne v zmysle § 93 ods. 2 OSP.

Na základe dokazovania zistil, že účastníci dňa 20. 04. 2010 uzavreli zmluvu o pripojení č. A4988337, podľa ktorej navrhovateľ poskytoval odporkyňi telekomunikačné služby a okrem toho jej odpredal mobilný telefón zn. SONY ERICSSON Elm za kúpnu cenu 1 euro. Súčasťou zmluvy o pripojení bol dodatok k zmluve o pripojení zo dňa 20. 04. 2010 a v bode 2.5 tohto dodatku bolo dohodnuté, že v prípade porušenia niektorej povinnosti účastníka uvedené v bode 2.3 alebo 2.4 tohto článku je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 200 eur. Odporkyňa riadne neplatila za telekomunikačné služby od 27. 04. 2010 do 27. 06. 2010 a vznikol jej nedoplatok v sume 239,09 eura, pričom navrhovateľ ju písomne vyzval na zaplatenie uvedenej sumy dňa 23. 09. 2010 a taktiež si uplatnil zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 200 eur podľa čl. 2.5. dodatku k zmluve o pripojení.

Rozhodnutie právne posúdil podľa § 43 ods. 1, 2 Zákona č.610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 4 písm. k/, ods. 5, § 544 ods. 1, 2, § 545a OZ. Dospel k záveru, že návrh navrhovateľa v časti zaplatenia zmluvnej pokuty v sume 200 eur s príslušenstvom je podaný dôvodne, a preto návrhu aj v tejto časti vyhovel, keďže už predtým bolo právoplatne rozhodnuté o zaplatení sumy 239,09 eura s príslušenstvom a predmetom konania po rozhodnutí súdu druhého stupňa bolo už iba zaplatenie zmluvnej pokuty. Považoval za nesporné, že účastníci uzavreli zmluvu o pripojení spolu s dodatkom a to dňa 20. 04. 2010 a na základe tejto zmluvy bol odporkyňi poskytnutý mobilný telefón zn. SONY Ericsson Elm za kúpnu cenu 1 euro i keď jeho hodnota je neporovnateľne vyššia a okrem toho boli odporkyňi aktivované programy uvedené v zmluve o pripojení za aktivačný poplatok 11 eur, i keď hodnota týchto programov je podstatne vyššia, avšak odporkyňa si prakticky hneď od počiatku neplnila svoje povinnosti, keďže neuhradila faktúry za obdobie od 27. 04. 2010 do 27. 06. 2010 vo výške 239,09 eura, pričom v dodatku k zmluve o pripojení pre prípad porušenia povinností zo strany odporkyne bola dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 200 eur. Uvedenú zmluvnú pokutu nie je možné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, lebo bola medzi účastníkmi riadne dohodnutá v písomnej forme tak ako vyžaduje zákon a bola určená výška pokuty pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti. Vychádzajúc z týchto zistení a s prihliadnutím na účel zmluvnej pokuty ako jedného zo zabezpečovacích prostriedkov záväzkového práva, ktorý predstavuje dohodou účastníkov určenú peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi buď v prípade nesplnenia záväzku vôbec alebo v prípade porušenia akejkoľvek inej zmluvnej povinnosti a ktorej podstatnou náležitosťou je určenie výšky pokuty alebo určenie spôsobu jej určenia, pričom jej výška nie je zákonom limitovaná (len nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v § 3 OZ), dospel k záveru, že nárok navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty je dôvodný, pretože odporkyňa si svoje povinnosti ako jedna zo zmluvných strán vôbec neplnila, keď z navrhovateľom predložených faktúr je nesporné, že už v mesiaci apríl 2010, teda v ten istý mesiac ako bola uzavretá zmluva o pripojení, nezaplatila riadne za poskytnuté služby. Týmto konaním vlastne hneď od uzavretia zmluvy a dodatku porušila svoju základnú povinnosť riadne a včas platiť dohodnuté mesačné poplatky za služby navrhovateľom poskytnuté a uvedené konanie odporkyne je možné považovať za veľmi nezodpovedné, keďže zrejme zmluvu a dodatok uzatvárala už s tým vedomým, že za poskytnuté služby nebude aj tak platiť. Takýto prístup nemôže požívať ochranu na úkor účastníka, ktorý si svoje povinnosti plnil a bol aj schopný a ochotný ich plniť počas dohodnutého zmluvného vzťahu. Z uvedených dôvodov nie je možné hodnotiť dohodnutú zmluvnú pokutu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a nie je možné pristúpiť ani k zníženiu zmluvnej pokuty, keďže podľa názoru súdu suma 200 eur je primeranou zmluvnou pokutou v porovnaní s povinnosťami odporkyne, ktoré zabezpečuje a výhodami, ktoré jej boli poskytnuté pri uzatváraní zmluvy o pripojení a jej dodatku, a preto vyhovel návrhu v časti zaplatenia zmluvnej pokuty v sume 200 eur. Pretože odporkyňa sa dostala do omeškania s úhradou zmluvnej pokuty od uvedeného dátumu je povinná zaplatiť aj úroky z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 OZ a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že navrhovateľovi, ktorý mal vo veci plný úspech priznal náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok v sume 42,50 eura (súdny poplatok za návrh v sume 26 eur a súdny poplatok za odvolanie v sume 16,50 eura) a náhradu trov právneho zastúpenia podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z. v sume 94,01 eura (2 úkony právnej služby po 31,54 eura, 2 x paušál po 7,63 eura + 20 % DPH).

Súd prvého stupňa následne uznesením zo dňa 02. 05. 2013 č. k. 4C/65/2012-116 v spojení s uznesením zo dňa 19. 06. 2013 č. k. 4C/65/2012-146 rozhodol tak, že vedľajšieho účastníka na náhradu trov konania navrhovateľovi nezaviazal.

Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie vedľajší účastník a namietal neúplné zistenie skutkového stavu a nesprávne právne posúdenie veci. Podľa jeho názoru v prípade zmluvnej pokuty ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je neplatná. Poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/18/2012, sp. zn. 16Co/33/2012, sp. zn. 2Co/137/2010 a sp. zn. 6Co/91/2011, rozsudok Súdneho dvora EÚ C-618/10, čl. 2 ods. 3 Ústavy SR a § 53a OZ s tým, že navrhovateľ má zákonom zakázané predmetnú podmienku o zmluvnej pokute používať. Keďže ide o absolútne neplatnú podmienku, pojmovo je vylúčené ju moderovať. Rozhodujúce je, že ak existuje aspoň jedno rozhodnutie, ktoré určuje predmetnú zmluvnú podmienku za neprijateľnú, teda absolútne neplatnú, navrhovateľ ju preto nemôže používať. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu v časti zmluvnej pokuty zamietnuť, navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznať a jemu priznať náhradu trov z hodnoty zmluvnej pokuty.

Navrhovateľ ani opatrovníčka odporkyne sa k odvolaniu vedľajšieho účastníka nevyjadrili.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie vedľajšieho účastníka (§ 212 ods. 1 OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ OSP zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Súd je povinný rozsudok odôvodniť spôsobom zakotveným v ustanovení § 157 ods. 2 OSP, čo je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z Listiny základných práv a slobôd ako aj z článku 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnymi závermi. Stav, kedy rozsudok neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 157 ods. 2 OSP vedie v konečnom dôsledku k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Ak je rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľné, musí ho odvolací súd zrušiť, pretože inak by zaťažil konanie vadou, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasledujúcich Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Judikatúra nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Aj rozhodnutie formou uznesenia (ak nejde o rozhodnutie, ktorým sa celkom vyhovuje návrhu, ktorému nikto neodporoval alebo o uznesenie, ktoré sa týka vedenia konania) musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých

alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu vecí, ako aj v právnom posúdení vecí. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením

práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného odvolania.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ OSP, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Právne posúdenie vecí je nesprávne, ak súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval, alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 545a Občianskeho zákonníka účinného od 01. 01. 2008 neprímerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

Zmluvná pokuta je zmluvou určená peňažná suma, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi alebo veriteľ dlžníkovi, ak dôjde k porušeniu povinností, ktoré na seba zmluvou prevzali, a to aj vtedy, keď porušením povinnosti veriteľovi alebo dlžníkovi žiadna škoda nevznikla. Zaplatením zmluvnej pokuty sa účastník zmluvy svojho záväzku nezbaví. Jej funkcia spočíva v hrozbe majetkovou sankciou dlžníkovi v prípade, keď záväzok nesplní riadne a včas a tým má viesť dlžníka k včasnému a riadnemu plneniu záväzku. Pokutu možno dohodnúť tak pre prípad, že k splneniu nedôjde vôbec alebo iba čiastočne alebo pre prípad, že bude porušená akákoľvek zmluvná povinnosť. Dohoda o zmluvnej pokute musí mať vždy písomnú formu, musí v nej byť určená výška zmluvnej pokuty alebo spôsob, akým sa určí, aby o tom v budúcnosti nevznikli pochybnosti.

Z ustanovenia § 544 Občianskeho zákonníka vyplýva, že strany pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti môžu dojednať zmluvnú pokutu, ktorú je účastník povinný zaplatiť pre prípad porušenia povinností vyplývajúcich zo zmluvy. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška nie je limitovaná, nemôže byť však v rozpore so zásadou zakotvenou v ustanovení § 3 Občianskeho zákonníka, t.j. nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi.

Účastníci konania si v dodatku k zmluve o pripojení okrem iného dohodli aj zmluvnú pokutu za porušenie povinností vyplývajúcich zo zmluvy zo strany odporcu. Táto dohoda bola v písomnej forme, sú v nej vymedzené povinnosti, pri porušení ktorých vzniká navrhovateľovi právo na zaplatenie zmluvnej pokuty a špecifikovaná bola aj výška zmluvnej pokuty, teda dohoda o zmluvnej pokute bola medzi účastníkmi konania uzavretá platne.

Pri skúmaní platnosti dojednávania o zmluvnej pokute z hľadiska dobrých mravov je nutné uvážiť funkciu zmluvnej pokuty (funkcia preventívna, uhradzovacia a sankčná). Primeranosť výšky zmluvnej pokuty je treba posúdiť s prihliadnutím k celkovým okolnostiam úkonu, jeho pohnútkam a účelu, ktorý sledoval.

Do úvahy je treba vziať výšku zistenej sumy, z ktorej možno usúdiť neprimeranosť zmluvnej pokuty s ohľadom na vzájomný pomer

pôvodnej a sankčnej povinnosti (rozsudok NS ČR sp. zn. 33 Obo 438/2005).

Navrhovateľ preukázal porušenie povinností zo strany odporcu, z čoho vyplýva právo navrhovateľa na zmluvnú pokutu, keďže preukázal nezaplatenie faktúr za poskytnuté služby mobilnej siete, o tomto nároku bolo už rozhodnuté rozsudkom č. k. 4C/65/2012-50 zo dňa 23. 03. 2012, odporkyňa bola zaviazaná zaplatiť navrhovateľovi sumu 239,09 eura s 9 % ročným úrokom z omeškania od 08. 10. 2010 do zaplatenia.

V danom prípade navrhovateľ zmluvnou pokutou zabezpečoval zotrvanie odporcu v zmluvnom vzťahu po dobu 24 mesiacov v riadnej prevádzke a úhrady za poskytnuté služby pri poskytnutých benefitoch - zľavách z predajnej ceny mobilných telefónov. Odporca porušil svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o pripojení uzavretej dňa 22. 05. 2009 v mesiaci november 2009 a zo zmluvy o pripojení uzavretej dňa 11. 11. 2009 bezprostredne po jej uzavretí, keďže neuhradil ani prvú faktúru.

Samotným účelom dojednanej zmluvnej pokuty medzi účastníkmi konania v zmysle § 544 a nasl. OZ je to, že má pôsobiť ako vyhrážka určitou citeľnou majetkovou ujmom (sankciou) vo vzťahu k dlžníkovi pre prípad, že tento nesplní svoju povinnosť rezultujúcu zo záväzkového vzťahu a na druhej strane má zabezpečiť veriteľa proti nebezpečenstvu vzniku škody hroziacej mu nesplnením záväzku. Uvedený účel je ťažko splniteľný iba pod vplyvom určitej symbolickej vyhrážky, ktorá dostatočne nemotivuje dlžníka k tomu, aby sa zaväzoval iba k takým záväzkom, ktoré môže s vysokou pravdepodobnosťou splniť. Dojednaný obsah zmluvnej pokuty musí obsahovať aj sankčnú časť, stíhajúcu účastníka zmluvného vzťahu porušiaceho svoju povinnosť tým, že popri povinnosti plniť zo záväzku (napr. finančnej) mu vznikla ďalšia finančná povinnosť - zaplatiť dojednanú zmluvnú pokutu. V danom prípade v súvislosti s rozhodovaním o podanom návrhu navrhovateľa týkajúceho sa zaplatenia sumy 200 eur s príslušenstvom súd prvého stupňa nepostupoval dôsledne v zmysle citovaných ustanovení, čo sa prejavilo v tom, že jeho právne závery ohľadne dôvodného nároku na zaplatenie dojednanej zmluvnej pokuty sú predčasné, nemajúce oporu vo vykonanom dokazovaní. Takisto aj odôvodnenie prvostupňového rozsudku nie je v súlade s ust. § 157 ods. 2 OSP.

V odôvodnení svojho predchádzajúceho rozhodnutia odvolací súd stanovil povinnosť prvostupňového súdu, aby obsah dojednanej zmluvnej pokuty medzi účastníkmi konania vyhodnotil na jednej strane v súlade s poskytnutými výhodami odporcovi (zľavnený mobilný telefón + hodnota poskytnutého „benefitu“ z titulu zľavnených telefonických volaní, prípadne ďalšie benefity) a na strane druhej v súvislosti so samotnou výškou dojednanej zmluvnej pokuty (200 eur). Až po vzájomnom porovnaní týchto dvoch kritérií možno dospieť k objektívnemu a tým aj spravodlivému rozhodnutiu v časti týkajúcej sa dôvodnosti, resp. nedôvodnosti uplatneného nároku navrhovateľa na zaplatenie dojednanej výšky zmluvnej pokuty. V tomto smere bude rozhodujúce porovnať to, či dohodnutá výška zmluvnej pokuty je neprimerane vysoká, eventuálne až v hrubom nepomere s poskytnutým rozsahom výhod (benefitov) odporcovi. Taktiež stanovil, aby pri rozhodovaní o dôvodnosti uplatnenej zmluvnej pokuty zohľadnil aj časový aspekt, t. j. dátum jej dojednania a s tým spojenú hmotnoprávnu úpravu v rámci OZ. Uvedol, že až po takomto vzájomnom porovnaní môže prvostupňový súd dôjsť k objektívnemu a spravodlivému záveru v tom smere, či bude považovať za dôvodný, resp. nedôvodný návrh navrhovateľa v časti uplatneného nároku týkajúceho sa zaplatenia dojednanej zmluvnej pokuty.

Pokiaľ ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Odvolací súd je toho názoru, že v spotrebiteľskej veci by už pri samotnom uzatváraní zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ. Už toto na prvý pohľad vyznieva výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy. Uvedené súd konštatuje preto, že navrhovateľ ako dodávateľ nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinností na jeho strane. Významné je pritom posúdenie zmluvnej pokuty s ohľadom na povahu, obsah zmluvy v čase uzavretia dohody o zmluvnej pokute a posúdenie prijateľnosti alebo neprijateľnosti tohto zmluvného dojednania by nemali ovplyvňovať ďalšie skutočnosti, ktoré nastanú po uzavretí zmluvy, teda ani následné správanie účastníkov zmluvy a v rámci neho i porušenie zmluvných dojednaní by nemali

mať vplyv na prvotné posúdenie toho, či dojednaná zmluvná pokuta nie je neprimeranou sankciou za nesplnenie povinnosti (§ 53 ods. 4 písm. k Občianskeho zákonníka). Kládne sa tým veľký dôraz hlavne na dodávateľa, ktorý pripravuje obsah zmluvy, ktorý obsah zmluvy spotrebiteľ už nijako neovplyvňuje, aby bol náležite opatrný a dôsledný aj pri dojednávaní vedľajších zmluvných dojednaní, ako je zmluvná pokuta. Len týmto spôsobom sa efektívne zabezpečí, aby slabšia strana v spotrebiteľských zmluvách bola dostatočne informovaná o následkoch nesplnenia povinností a len týmto sa vypestuje vzťah dôvery spotrebiteľa k dodávateľom.

Súd prvého stupňa sa neriadil dôsledne právnym názorom a pokynmi odvolacieho súdu uvedenými v uznesení č. k. 5Co/132/2012-93 zo dňa 21. 12. 2012, obmedzil sa iba na posúdenie zmluvnej pokuty s ohľadom na časový aspekt, kedy došlo zo strany odporkyne k porušeniu zmluvnej povinnosti, nezaoberal sa však posúdením dôvodnosti a výšky zmluvnej pokuty vo vzťahu k hodnote poskytnutých benefitov zo strany navrhovateľa, t.j. posúdením či dohodnutá výška zmluvnej pokuty nie je neprimerane vysoká, eventuálne až v hrubom nepomere s poskytnutým rozsahom výhod (benefitov) odporcovi. Za účelom posúdenia týchto skutočností nevykonal ani dokazovanie, nezisťoval aké benefity navrhovateľ odporkyňi poskytol a v akom rozsahu (sume). Posúdenie nároku na zmluvnú pokutu iba s ohľadom na časový aspekt kedy došlo k porušeniu zmluvnej povinnosti odporkyňou je nesprávne a nedostatočné.

S námietkou vedľajšieho účastníka, že ak už bola raz rozhodnutím súdu určitá zmluvná podmienka obsiahnutá v zmluve predkladanej navrhovateľom vyhlásená za neplatnú, potom ju nemôže už používať, sa odvolací súd nestotožňuje.

Podľa § 53 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53a ods. 1 OZ, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ak raz už súd vyslovil neprijateľnosť konkrétnej zmluvnej podmienky, dodávateľovi vzniká ex lege povinnosť zdržať sa ďalšieho používania takejto zmluvnej podmienky. V praxi to znamená, že dodávateľ je na základe právoplatného rozhodnutia súdu vo vyššie uvedených veciach povinný odstrániť zo svojich všeobecných obchodných podmienok neprijateľnú zmluvnú podmienku a do tej doby je povinný zdržať sa dojednávania ďalších zmlúv so spotrebiteľmi, ak ide o dotknuté obchodné podmienky.

Uvedenej hmotnoprávnej úprave zodpovedá aj povinnosť vyplývajúca z ustanovenia § 153 ods. 4 OSP, a to v stanovených prípadoch ex offio uviesť vo výroku rozsudku súdom určenú neprijateľnú podmienku. Napriek tejto povinnosti samotný výrok rozsudku má v zásade deklaratórnu povahu, bez vplyvu na prípadný spor iných účastníkov konania a bez toho, aby takýto výrok zaväzoval súd, ktorý koná a rozhoduje v inej veci. Vyplýva to z ustanovenia § 159 ods. 2 OSP v spojení s § 90 OSP. Podľa uvedených ustanovení, výrok právoplatného rozsudku je síce záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány, avšak rieši spor iba medzi účastníkmi súdneho sporu. Na druhej strane, z toho istého dôvodu, takýto výrok o neplatnosti neprijateľnej podmienky, ktorá bola pojatá do výroku rozsudku by zaväzoval súd v prípade, ak by rozhodoval v inej veci o právach a povinnostiach z tej istej zmluvy a tých istých účastníkov konania, pričom odlišnosť by spočívala iba v rozhodovaní o právach a povinnostiach za iné obdobie.

Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s uznesením zo dňa 02. 05. 2013 a zo dňa 19. 06. 2013 podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ OSP zrušil

a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Pretože došlo k zrušeniu rozsudku vo veci samej, bolo potrebné zrušiť aj výrok napadnutého rozsudku o náhrade trov konania, pretože tento výrok je závislý od výsledku rozhodnutia vo veci samej. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP).

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.